

Informatie t.b.v. bestemmingsplanwijzing

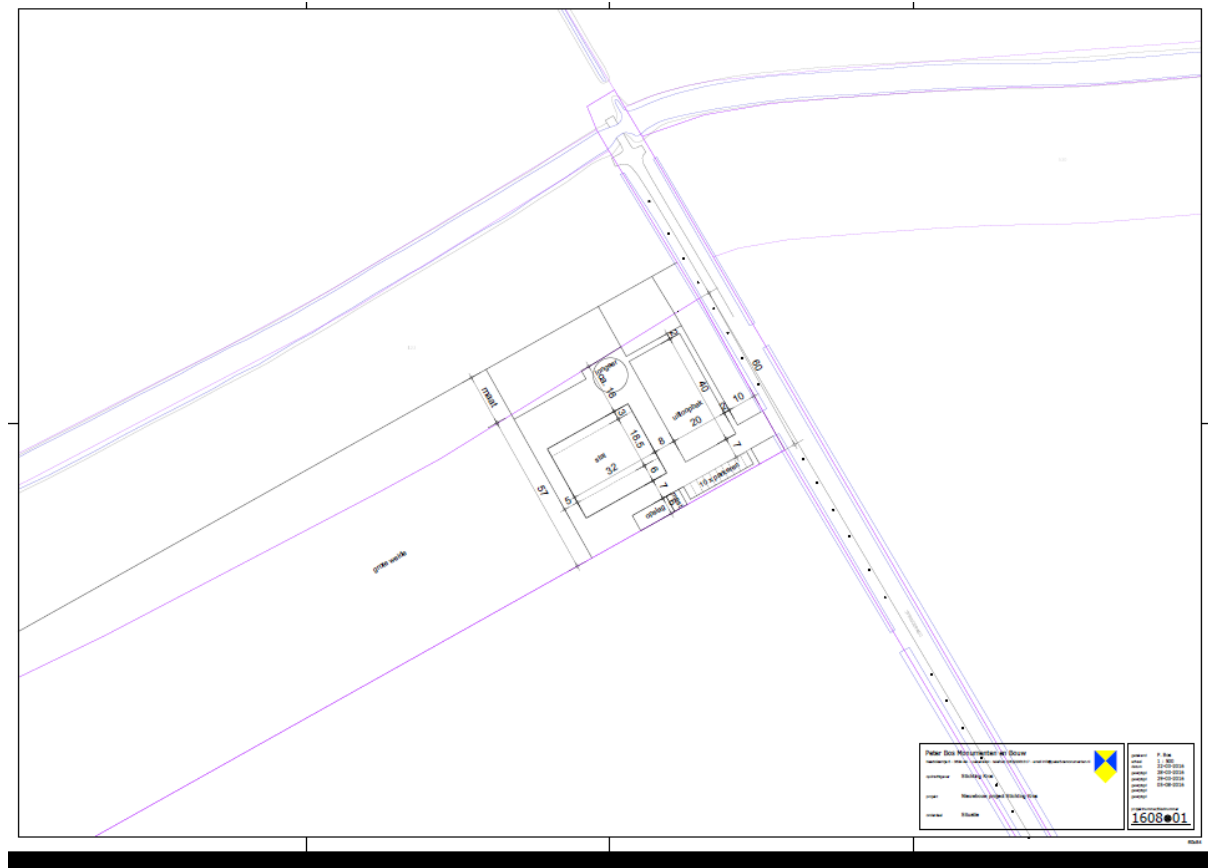


Stichting Kros Paardenopvang Drechtsteden

Dordrecht, 22 februari 2017

Introductie

In het kader van de Nieuwe Dordtse Biesbos wordt Stichting Kros paardenopvang Drechtsteden [Stal Kros] verplaatst naar de Springerweg. In dit stuk staat de aanvullende informatie die nodig is voor het aanpassen van het bestemmingsplan.



Bouwtekening/ situatietekening d.d. 5-08-2016

Het stuk is opgedeeld in 2 onderdelen:

I: openstaande vragen

II: duurzaamheid en omgeving

I Openstaande vragen

Watertoets

De watertoets toetst een aantal wateraspecten op basis waarvan het Waterschap een reactie geeft. In de Quicksan is aangegeven dat er een watertoets moet worden uitgevoerd. Het uitwerken van de toets moet in afstemming plaatsvinden met de gemeente die deze toets uitvoert als onderdeel van het op te stellen bestemmingsplan. Formeel dient wateradvies door gemeente gevraagd te worden aan Waterschap. Vooroverleg wordt in de regel gevoerd door initiatiefnemer. Namens Stal Kros heeft Elly Brouwer 20/02/17 de watertoets ingevuld. Zie mail aan Peter de Haas d.d. 210217. Traject Watertoets is hiermee in gang gezet en wordt vervolgd.

Afvalwater

Stal Kros zal gebruik maken van de mestputkelder. Deze doet dienst als opvangvoorziening van afvalwater. Er vindt geen lozing plaats van afvalwater op oppervlaktewater. Het afvalwater zal periodiek worden uitgereden over het land. In het hoofdstuk duurzaamheid wordt verder uitgewerkt hoe wordt omgegaan met hergebruik van diverse stromen.

II Duurzaamheid en omgeving

Stal Kros zet erop in om mens, dier en natuur in zijn meest natuurlijke vorm met elkaar te laten samengaan. Het streven van Stal Kros is om de paardenhouderij op een nieuwe locatie op de zelfde wijze voort te zetten. Stal Kros wil op de nieuwe locatie tevens duurzame en innovatieve oplossingen integreren om een ecologische en sociaal verantwoorde stal te realiseren.

De visie van de gemeente Dordrecht biedt daarbij een prachtige mogelijkheid om als eerste gemeente in Europa een duurzame stal te presenteren. Een stal met minimale impact op het milieu en de biodiversiteit en die aansluit bij de agrarische en natuurbestemming van de nieuwe Biesbosch zijn intrede kan doen.

Ambities van Stal Kros

In de startnotitie herlocatie Stichting Kros¹, juni 2014 hebben wij aansluiting gezocht bij de “Nieuwe Dordste Biesbosch”, de structuurvisie en de ambitie van de gemeente Dordrecht om in 2020 de meest duurzame stad van Nederland te zijn. Naast deze informatie van de gemeente is aansluiting gezocht bij bestaande documentatie als de [Handreiking Paardenhouderij](#) en Ruimtelijke Ordening van de VNG en de Sectorraad Paarden en de [Visie Paard en Landschap](#) van LNV.

Het streven van Stal Kros is om een duurzame paardenhouderij te ontwikkelen met een minimale impact op haar omgeving: ‘cradle te cradle’ of ‘circulair’. Deze aanpak willen wij verder uitwerken op financiële haalbaarheid en duurzaamheidsimpact. Onze ambitie hierbij is om een voorbeeld van een circulaire paardenstal neer te zetten.

Duurzame aanpak stal Kros op de Springerweg

Stal Kros op de rand van het natuurlijk recreatiegebied de Nieuwe Dordtse Biesbos en het agrarisch gebied. Dit vraagt om extra aandacht voor de aansluiting met de oevers van het Hollands Diep en de fiets-, wandel- en ruiterspaden en inpassing in het agrarische gebied.

¹¹ In de startnotitie uit 2014 werden er drie locaties onderzocht. Per locatie is beschreven wat de kernpunten waren, ook op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast is een opsomming gegeven van duurzame oplossingen die uit te werken zijn in haalbare ‘business concepten’. Nu er in afstemming met de gemeente een nieuwe locatie voor Stal Kros is gevonden, kan de volgende stap worden gezet voor duurzaamheid.

Stal Kros sluit aan bij bestaande bouw in de polder. Tijdens de bouw zal Stal Kros inzetten op 'circulair bouwen' binnen de randvoorwaarden die aan de bouw zijn gesteld vanuit andere invalshoeken (archeologie, cultureel/ historisch/ landschappelijk). Circulair bouwen betekent zo min mogelijk gebruikmaken van nieuwe grondstoffen door hergebruik van materialen. Stal Kros zal zoveel mogelijk bestaand materiaal gebruiken van de bestaande stal en verder inzetten om tweedehandsmaterialen te gebruiken. Bij de aanschaf van nieuw materiaal denken we na over het toekomstige hergebruik van (grondstoffen uit) onderdelen van de stal. De paardenboxen zijn conform de veiligheids- en kwaliteitseisen van de paardensector en het idee is om de boxen te vervaardigen van gerecycled plastic ter vervanging van hardhout.

De energievoorziening op stal zal van een duurzame bron komen (waarschijnlijk via zonne-energie). Stal Kros zet in om minder gebruik van energie door voor oplossingen te kiezen als natuurlijke verwarming van water d.m.v de opvang van rest warmte van de mesthoop. Daarnaast gaat Stal Kros energie duurzaam opwekken. Momenteel zijn we aan het onderzoeken of we zonnecellen op het dak van de stal kunnen integreren. Hierbij willen we aansluiten bij een van de ambities van de gemeente Dordrecht. Stal Kros wil aanhaken bij doelstelling 2 van de energietransitie voor 2018: "Energiebesparing en zonnepanelen bij bedrijven en maatschappelijke instellingen door middel van warmtenet, energiescans en de Wet Milieubeheer." Uit het opgaveplan duurzaamheid 2015-2018.

Stal Kros wil duurzaam omgaan met water en het herwinnen ervan. Er wordt gewerkt met machines voor drinkwaterproductie/zuivering van oppervlaktewater voor paarden, een natuurlijk irrigatie pomp/ systeem voor het bewateren van de lounge/bak en de weidegrond. De bedrijfsriolering gaat naar mestput. Het hemelwater van de daken kan wellicht worden ingezet voor drinkwater. Regenwater van het erf kan eventueel opgevangen worden t.b.v. de lounge/ uitloopbak en bij overvloed vertraagd naar het oppervlaktewater. Gezien de bodemverontreiniging is een belangrijke vraag hierbij of het drinkwater van voldoende kwaliteit is voor de paarden op basis van oppervlaktewater. Mogelijk biedt de opvang van hemelwater hiervoor een deeloplossing.

Warmwatervoorziening in de stal zal worden gerealiseerd via 'afvalhitte' van de mesthoop. De mestput wordt boven de gierkelder gemaakt waardoor het afvalwater meteen in de gierkelder terecht komt. Dat is warm water 40/45 graden. Om de bak loopt een buis die warm wordt door de warmte van de mest en warmte van de gierkelder. Hiermee wordt al het warme water in stal verwarmd. Hierdoor wordt ook een besparing gerealiseerd op de saneringskosten, het gebruik van beton en ruimte.

Op de nieuwe locatie zal Stal Kros de balans tussen paard, mens en natuur verder versterken o.b.v. onze ervaring.

- **Paard:** Inzet op natuurlijke en gedoeerde begrazing en een natuurlijk foerage systeem met uitloopbakken waardoor de paarden optimaal kunnen eten, bewegen en in contact zijn met elkaar (kuddes). Ook zal op een duurzame en verantwoorde wijze worden omgegaan met het voeren van hooi en kuil aan de paarden. Door het plaatsen van hooiruiven in de weides is het hooi beschermd tegen weersomstandigheden en wordt niet bevuild met zand, urine of mest. Daarnaast wordt het hooi niet vertrapt door de paarden, en heeft ieder paard voldoende ruimte en toegang tot het hooi. Ook wordt de kans op inname van parasieten, zoals wormen door de paarden kleiner en kunnen we paarden die gevoelig zijn voor teveel (fructaan-hoog) gras, toegang krijgen tot gelimiteerd hooigebruik door het gebruik van hooinetten. Op deze wijze kunnen we op een verantwoorde manier hooi bijvoeren en kunnen we een van de mogelijke oorzaken van hoofbevangenheid beter in de hand houden. Voor het inrichten van onze duurzame hooi-aanpak hebben we subsidie gekregen van de Rabobank uit hun campagne 'Aandeel in Elkaar'.
- **Mens:** Stal Kros draait op een groep vrijwilligers en heeft een sociale functie voor de mensen die op stal komen. Ook wordt er af en toe gebruik gemaakt van werkervaringsplekken of stagemogelijkheden. Stal Kros biedt momenteel 2 stagiaires werkervaring als erkend leerbedrijf. Stal Kros gaat onderzoeken of dit in de toekomst verder bestendigd kan worden.
- **Natuur:** Stal Kros zoekt aansluiting bij de Nieuwe Dordtse Biesbos. Door de ligging op de Springerweg heeft Stal Kros direct toegang tot de fiets/wandel/paardenroutes waardoor de mensen makkelijker per fiets naar stal kunnen komen. Daarnaast zal Stal Kros rekening houden met de uitstraling van de locatie zodat dit past bij een recreatieve route. Mensen vinden het aantrekkelijk om onderweg paarden, shetlanders en geiten in de wei te zien staan in een natuurlijke omgeving.

In aanloop naar de bouw op de Springerweg zoeken wij naar mogelijke (duurzame) innovaties die wij willen doorvoeren op stal. Een voorbeeld dat wij willen verkennen is bijvoorbeeld paardenmest. Momenteel wordt de mest als grondstof gebruikt voor de paddenstoelen /boomgaarden en bloemen(rozen) industrie. Dit is al een duurzame keten oplossing maar mogelijk is hier nog meer 'winst' te behalen. In de nieuwe stal willen we in ieder geval de mestwarmte gebruiken als hittebron om water te verwarmen. Daarnaast zijn er diverse mogelijkheden met mest. Een aantrekkelijk alternatief voor Stal Kros is om uit mest stalstrooisel voor paarden te laten maken (zie Greendeal "Winst van Paardenmest, 2014).

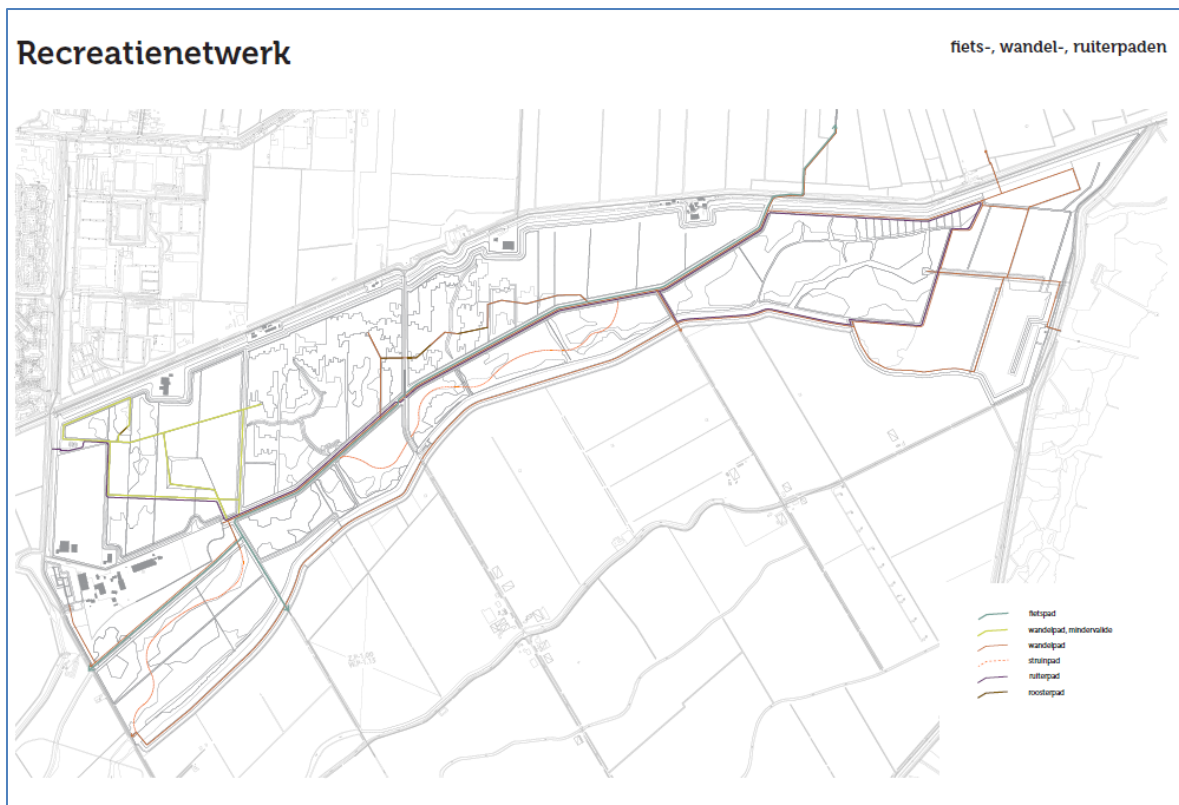
Landschappelijk inrichtingsplan stal Kros

Stal Kros zet in op een landschappelijke inpassing die aansluit bij de karakteristieken van Polder de Biesbosch. Dit is het uitgangspunt voor de bouw van de stal en ook voor de (erf)beplanting. Er wordt een balans gezocht tussen de inbreuk van de nieuwe bebouwing op de openheid door aan te sluiten bij de bestaande beplanting (zie foto 1) en op het erf 'losse' beplanting toe te voegen. Daarnaast wordt gekeken naar de nieuwe situatie waarbij Stal Kros komt te liggen op het kruispunt met het recreatienetwerk van fiets- wandel en ruitersporen (zie foto 2).

Het doel is om tot een organisch samenhangend ensemble te komen van bebouwing en (opgaande) beplanting, dat vanuit alle richtingen als zodanig ervaren kan worden.



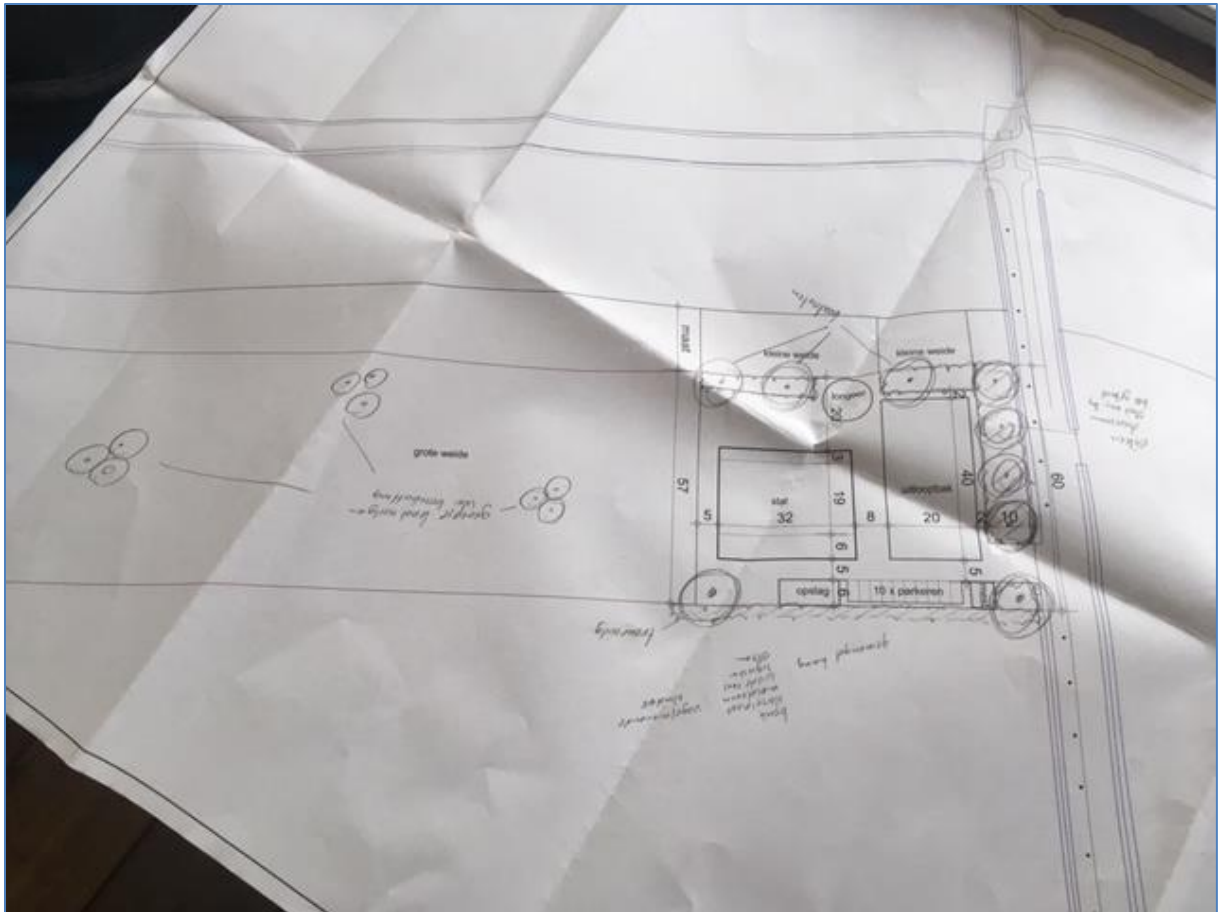
Huidige beplanting (Essen) aan de Springerweg



Recreatienetwerk aan locatie Springerweg

Op de (agrarische) bouwpercelen in de polder is meestal sprake van 'losse' boombeplanting. Dit principe wordt ook gebruikt bij de nieuwbouw van de Stichting Kros. Hiervoor hebben we in afstemming met Hoveniersbedrijf de Biesbos (<http://www.debiesbosch.nl/>) een inrichtingsplan ontwikkeld waarbij de inzet van lokale soorten en soorten die vaak voorkomen in de polder zijn meegenomen. Ook is rekening gehouden met mogelijke consequenties voor de paarden.

- Op het voorerf: Eiken (duurzaam, gebiedsspecifiek) in afstemming met de bestaande bomen (Essen) aan de Springerweg.
- Zijaanzicht Noord: knotwilgen (Biesbos specifiek, langs recreatieve route)
- Zijaanzicht Zuid (aan de buitenzijde van de parkeerstrook om de impact van auto's te minimaliseren): gemengde haag met beuk, hazelnoot, meidoorn, wilde roos, elzen.
- Enkele boom (bv es, eik) 'halverwege' het erf



Inrichtingsplan Springerweg